

TAJEMSTVÍ KUFRU

KAPITOLA 3

Můj dědeček Hermann Ungar se narodil roku 1893 v Boskovicích na Moravě, na východě dnešní České republiky, v jeho době však byly součástí Rakouska-Uherska. Boskovice, ležící uprostřed úrodné zvlněné krajiny plné polí a lesů, byly domovem jedné z největších židovských obcí v rakouské části monarchie.

Samotné město bylo – a dodnes je – rozdělené na křesťanskou část a židovské ghetto, které v polovině 19. století tvořilo třetinu Boskovic. Židé byli uzavřeni v ghettu, kde se tradičně živilo jako krejčí, řezníci, mečíři, koželuzi, truhláři, holiči, tesaři, kožišníci nebo zemědělci. Ne všichni boskovičtí Židé byli chudí, někteří z nich vlastnili za městem úrodnou půdu, zatímco jiní spravovali okolní panství bohatých habsburských statkářů, jako tomu bylo v případě Hermannova strýce Ludwiga Kohna.

Rodina Ungarových byla ukázkovým příkladem toho, jaký užitek měli Židé z císařských reforem z roku 1782. V Boskovicích, stejně jako jinde, byli Židé fakticky zrovnoprávněni s ostatními občany a získali svobodu pohybu včetně práva navštěvovat německé školy; dříve mluvila zdejší přísně ortodoxní komunita jen jidiš a hebrejsky a omezovala se na židovská jména. Pro malého Hermanna

Brána židovského ghetta v 19. století

už byla němčina mateřským jazykem a Schiller s Goethem patřili mezi oblíbence jeho mládí.

Život boskovických Židů se po císařských reformách zásadně proměnil: kulturní asimilace, v jejímž rámci se místní Židé integrovali do německého živlu, vyvolávala třenice s převážně českým obyvatelstvem města. Čeští křesťané na malých městech, jako jsou Boskovice, odjakživa mluvili pouze česky, zatímco jejich habsburští pánové německy. Přechodem k němčině jako rodnému jazyku získali Židé významné obchodní výhody; již dříve se věnovali obchodu, ale nyní se mohli vymanit z ghetta